

MAMUL MALİYETLERİNİN HESAPLANMASINDA GELENEKSEL VE ÇAĞDAŞ MALİYETLEME SİSTEMLERİNİN YETERLİLİKLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASINA YÖNELİK BETİMSSEL BİR ÇALIŞMA*

261

Doç.Dr. Orhan ELMACI**
Arş.Gör. Kadir TUTKAVUL***

Muhasebe Bilim
Dünyası Dergisi
Haziran 2015; 17 (2): 261-304

ÖZ

Ürünlerin maliyetlerine etki eden sabit maliyetler geleneksel modellerde kapasite kullanım oranlarını dikkate almadan doğrudan ve tamamen mamullerin maliyetine yüklenmektedir. Bu durum mamul maliyetlerinin yanıltıcı hesaplanmasına yol açmaktadır. Bu çalışmanın amacı mamul maliyetlerinin tespit edilmesinde kullanılan yöntemlerin karşılaştırmalı analizini yapmaktır. Çalışmada geleneksel maliyetleme sistemi, faaliyet tabanlı maliyetleme sistemi, zamana dayalı faaliyet tabanlı maliyetleme sistemi ve kaynak tüketim muhasebesi sistemi birlikte ele alınarak değerlendirilmiştir. Çalışmada kullanılan yöntemler kapasite kullanım oranlarına duyarlılık gösteren yöntemler ve kapasite kullanım oranlarına duyarlılık göstermeyen yöntemler olarak tasnif edilmiş ve çalışma sonucunda ortaya çıkan sonuçlar bu bağlamda değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kapasite, Kapasite Kullanım Oranı, Teorik Kapasite, Pratik Kapasite

JEL Sınıflandırması: M40, M41

A DESCRIPTIVE STUDY TO COMPARE THE ADEQUACY OF TRADITIONAL AND CONTEMPORARY COSTING SYSTEMS IN THE CALCULATION OF PRODUCT COST

ABSTRACT

Fixed costs affecting the cost of products is charged to cost of goods directly and completely without considering the capacity utilization rate in tradi-

* Makale gönderim tarihi: 25.12.2014; kabul tarihi: 04.03.2015

** Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, oelmacı@dumlupinar.edu.tr

*** Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, İİBF, İşletme Bölümü, kadirtutkavul@hotmail.com

tional models. This situation leads to misleading the product cost calculation. The purpose of this study is to make a comparative analysis of the methods used in the identification of the product cost. In this study, together with the traditional costing system, activity-based costing system, time-based activity-based costing system and resource consumption accounting system. The methods used have been classified as the methods sensitive to the capacity utilization rate and methods not sensitive to the capacity utilization rate. The result of the study was evaluated in this context.

Keywords: Capacity, Capacity Utilization, Theoretical Capacity

JEL Classification: M40, M41

1. GİRİŞ

Sanayi devrimini yakalamış kalkınmış ülkeler; yenilikçi ve rekabetçi motifler ile teknolojilerin gelişmesinde sürükleyici bir işlev üstlenmiş, teori- model-uygulama ve yorum aşamalarında bir dairesel permütasyon içinde kararlı bir birliktelikte kristalleşmek suretiyle yeni endüstriyel vizyonu olan dördüncü sanayi devrimine evrilmiştir. Bu devrim literatürde Endüstri 4.0 olarak ifade edilmektedir. Endüstri 4.0, üretimi yüksek teknolojiyle donatmayı amaçlamıştır. Bu amaç, inovasyon ile entegre edilmiş, etkin kaynak kullanımını (verimliliğini) ve müşteri için değer yaratmayı da içermektedir. Bu bağlamda, bir işletmenin sürdürülebilir stratejisi, paydaşlarına (hissedar, müşteri ve toplum) nasıl değer üretmeyi planladığını tanımlar. Sürdürülebilir rekabet gücü ise, sürdürülebilir temel yeteneğinin (öz yetenek) varlığına bağlıdır (Day and Wensley 1988, 2). Sürdürülebilir temel yetenek; değerli olma, nadir olma, taklit edilememe, ikame edilememe ve değişen çevre ile uyumlu olma üzere beş temel bileşeni içermektedir (Barney 1991, 99). Serbest piyasa ekonomisinin temel felsefesi rekabettir (Porter 1998, 18; <https://hbr.org>). Bir işletmenin rekabet gücü, müşterilerin işletmenin ürettiği ürünlerin alternatifleri karşısında tercih etmesini sürdürülebilir eksende sağlayabilme yeteneğinin bir göstergesidir (<http://www.weforum.org>). İşletmelerin rekabet gücünü etkileyen iki temel bileşen üretkenlik ve büyüme (sürdürülebilirlik)'dir (Kaplan 1996, 75). Üretkenlik, genel verimlilik düzeyindeki artışı ve maliyet üstünlüğünü beraberinde getirirken, büyüme gelir fırsatlarını yakalamayı ve müşteri değerini zenginleştirmeyi beraberinde getirmektedir (Kaplan ve Norton 2007, 22). Günümüzde tüm bu olgular, işletmelerin bilgi sistemini, dolayısıyla muhasebe bilgi sistemini direkt olarak etkilemektedir (Elmacı ve Sevim 2014, 250).

Rekabet üstünlüğünü kaybeden işletmeler piyasadan çekilme semptomu ile karşı karşıya kalmaktadırlar. Bu semptom ancak değer yaratan stratejilerin geliştirilmesi ile ortadan kalkar. Bu stratejik yönetim sürecinde, çevrede oluşan fırsat ve tehditlere karşı geliştirilecek başarı stratejileri ya “açık analiz” ya “fırsat yaklaşımı” ya da “kaynak yaklaşımı” modelleri ile ortaya konmaktadır (Elmacı 2014, 18).

Kurumsal Performans değerlendirme sürecinde iki yaklaşım söz konusudur. Tek boyutta inceleyen ve analiz eden “Fırsat yaklaşımı”, çok boyutlu olarak ele alıp inceleyen ve analiz eden “Kaynak yaklaşımı”dır (Elmacı 2014, 18). “Fırsat Yaklaşımı” tek boyutta kurumsal performans göstergeleri ile; işletmelerin ortalamanın üzerinde getiri sağlayıp, sağlamadığı ortaya konmaya çalışılmıştır. Eğer bu göstergelere ulaşamamışsa, belirlenen hedeflere ulaşmayı sağlayacak kurumsal/rekabetçi stratejileri kullanılmasını öngörmüştür (Elmacı 2014, 19).

Kaynak tabanlı yaklaşım (resource - based view) işletmeleri benzersiz ve organize kaynakların birleşimi şeklinde tanımlamaktadır (Papaya 2003, 32). ‘Kaynak’ kavramına işletmecilik yazınında çok geniş bir anlam yüklenmiş olup, kavram; şirketin etkinliğini, verimliliğini ve rekabet gücünü geliştirebilecek stratejiler oluşturmaya ve uygulamasına olanak sağlayan her çeşit unsuru kapsamaktadır (Lopez 2003, 125). Dolayısıyla işletmenin mal/hizmet üretmek için gerçekleştirdiği süreçlerde girdi olarak kullandığı her unsur bir kaynak olarak kabul edilmektedir (Naktiyok ve Karabey 2007, 204). Kaynak tabanlı yaklaşım iki temel kavram üzerine inşa edilmiştir: Varlık ve yetenek (Barney 2001, 56). Varlıkları kullanabilme ve değer üretebilme kapasitesi ise işletmenin yeteneğini ifade etmektedir (Ordaz 2003, 95). Bu yetenek, firmanın değer yaratmasına olanak verdiği sürece firmaya sürdürülebilir rekabet avantajı kazandırabilir. Bunun için kaynakların değerli ve nadir olması, taklit edilmesinin çok zor olması ve sundukları avantajın başka kaynaklar tarafından ikame edilemeyecek olması gerekir (Foss ve Knudsen 2003, 294).

İşletmelerin temel yeteneklerinin sürekliliği, işletmelerin değişen koşullara uyum sağlamalarına, doğru kararlar almalarına ve kurumsallaşmalarına bağlıdır. Değişen koşullara uyum sağlamak, doğru kararlar ve kurumsallaşmak da işletmeler de ki finansal ve finansal olmayan nitelikli bilgilerin kalitesine bağlıdır (Naktiyok ve Karabey 2007, 204). Bu bağlamda; muhasebe, sadece yatırımcılar ve kreditorlerin gereksinimlerine değil aynı zamanda diğer finansal ve finans dışı bilgi kullanıcılarının bilgi gereksinimlerinin karşılanmasına bağlıdır (Elmacı ve Sevim 2013, 256). Finansal ve finansal olmayan etkin, etkili ve verimli

bilgi gereksiniminin karşılanması da muhasebenin pozitif görünümünü teyit eden önemli bir argüman niteliği taşımaktadır. Başka bir deyişle, muhasebenin; sadece devlet çıkarlarına hizmet eden yasalara sıkıştırılmış bir muhasebe görünümünden daha çok ortakların/toplumun çıkarlarını gözeten, evrensel standartlarla desteklenen muhasebeye dönüşümü ifade etmektedir (Elmacı ve Sevim 2013, 255).

Bir işletmenin rekabet gücü, müşterilerin işletmenin ürettiği ürünleri alternatifleri karşında tercih etmesini sürdürülebilir bazda sağlayabilme yeteneğinin bir göstergesidir (Elmacı ve Akıncı 2014). İşletmelerin rekabet gücünü etkileyen iki temel bileşen ise, üretkenlik ve sürdürülebilirliktir. Üretkenlik, genel verimlilik düzeyinde artışı ve maliyet üstünlüğünü, sürdürülebilirlik gelir fırsatlarını yakalamayı ve müşteri değerini zenginleştirmeyi beraberinde getirmektedir (Elmacı ve diğerleri 2013, 465). İşletmelerin temel yeteneklerinin sürekliliği, işletmelerin değişen koşullara uyum sağlamalarına, doğru kararlar almalarına ve kurumsallaşmalarına bağlıdır (Elmacı ve Sevim 2013, 255).

Değişen koşullara uyum sağlamak, doğru kararlar ve kurumsallaşmak da işletmeler de ki finansal ve finansal olmayan nitelikli bilgilerin kalitesine bağlıdır. Bu bağlamda, işletmeler ürettikleri mamul ve hizmetlerin maliyetlerini zamanında, doğru ve yerinde üretmek zorundadır (Kaplan ve Norton 2006, 199).

Bu bağlamda, ürünlerin maliyetlerine etki eden sabit maliyetlerin geleneksel modellerde kapasite kullanım oranlarını dikkate almadan doğrudan ve tamamen mamullerin maliyetine yüklemesi mamul maliyetlerinin yanıltıcı hesaplanmasına yol açmaktadır. Bu çalışmanın amacı mamul maliyetlerinin tespit edilmesinde kullanılan yöntemlerin karşılaştırmalı analizini yapmaktır. Bu kapsamda çalışmada geleneksel maliyetleme sistemi, faaliyet tabanlı maliyetleme sistemi, zamana dayalı faaliyet tabanlı maliyetleme sistemi ve kaynak tüketim muhasebesi sistemi birlikte ele alınarak değerlendirilmiştir. Bu çalışma kapsamında kullanılan yöntemler kapasite kullanım oranlarına duyarlılık gösteren yöntemler ve kapasite kullanım oranlarına duyarlılık göstermeyen yöntemler olarak sınıflandırılarak tasnif edilmiş ve çalışma sonucunda ortaya çıkan sonuçlar bu bağlamda değerlendirilmiştir.

2. ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ

2.1 Araştırmanın Problemi

Mamul maliyetlerinin tespit edilmesinde kullanılan yöntemler geleneksel maliyetleme yöntemleri ve çağdaş maliyetleme yöntemleri

olarak sınıflandırılmaktadır. Bu yöntemlerden bazıları sabit maliyetlerin mamullerin maliyetlerine yüklenmesinde kapasite kullanım oranlarına duyarlılık gösterirken bazıları ise bu duyarlılığı göstermemektedir. Kapasite kullanım oranlarından bağımsız olarak sabit maliyetlerin mamullerin maliyetlerine yüklenmesi mamul maliyetlerinin yanıltıcı hesaplanmasına yol açmaktadır. Bu durum çalışmanın problemini oluşturmaktadır.

2.2 Araştırmanın Amacı

Günümüz piyasa koşullarında faaliyet göstermenin şartlarından en önemli faktörlerden birisi faaliyet gösterilen piyasada rekabet gücünü elde edebilmektir. İşletmelerin faaliyette buldukları sektörde rekabet edebilmelerinin şartı ise sürdürülebilir kar elde edebilmelerinden geçmektedir. Günümüz piyasa koşullarında satış fiyatlarına etki edilememesi işletmelerin maliyetler üzerinde kontrol güçlerinin artması ile sonuçlanmıştır. İşletmelerin maliyetler üzerine kontrolünün artmasının koşulu ise doğru maliyet bilgilerini elde etmelerinden geçmektedir. Bu çalışma işletmeler tarafından kullanılan maliyetleme sistemlerinin mamul maliyetlerini tespit etmedeki yeteneklerini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır.

2.3 Araştırmanın Yöntemi

Çalışma kapsamında geleneksel maliyetleme sistemi, faaliyet tabanlı maliyetleme sistemi, zamana dayalı faaliyet tabanlı maliyetleme sistemi ve kaynak tüketim muhasebesi sistemi kullanılmıştır. Mamul maliyetleri her bir sistem ayrı ayrı kullanılarak hesaplanmış çalışma sonunda karşılaştırmalı analizlere yer verilmiştir.

2.4 Verilerin Toplanması

Çalışma kapsamında kullanılan veriler hipotetik (varsayımsal) nitelikte verilerden oluşmaktadır.

3. ARAŞTIRMA BULGULARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

3.1 Modellerin Karşılaştırılması

Araştırma kapsamında kullanılan modeller geleneksel maliyetleme sistemi, faaliyet tabanlı maliyetleme sistemi, zamana dayalı faaliyet tabanlı maliyetleme sistemi ve kaynak tüketim muhasebesi sistemidir. Çalışmada kullanılan aynı maliyet verileri bahse konu dört modele de uygulanarak sonuçlar hesaplanmıştır. Çıkan sonuçların birbirinden fark-

lılık gösterdiği görülmektedir. Bu doğal ve beklenen bir sonuçtur. Bu sonucu ortaya çıkaran modellerin maliyet hesaplamasına bakış açılarının farklılıklarından kaynaklanmaktadır. Çalışma kapsamında mamullerin maliyetlerinin hesaplanmasında dört kriter ele alınmıştır. Bu kriterlere farklı maliyetleme modellerinin bakış açıları tespit edilmeye çalışılmıştır. Belirlenen kriterler ve maliyetleme modellerinin belirlenen bu kriterlere bakış açısı aşağıdaki tablo yardımı ile özetlenmiştir (Basık 2012):

Tablo 1. Çalışma Kapsamında Kullanılan Modellerin Karşılaştırılması

Açıklamalar	Geleneksel	FTM	ZDFTM	KTM
Genel Üretim Giderlerinin Niteliği	Değişken	Değişken	Değişken	Değişken ve Sabit
Faaliyet Maliyetlerinin Hesaplanması	Yok	Var	Var	Var
Kapasite Duyarlılığı	Yok	Yok	Var	Var
Atıl Kapasite Belirleme Kriteri	Yok	Yok	Tek Etmen (Faaliyetlerin Zamanı)	Birden Fazla Etmen

- **Genel Üretim Giderlerinin Niteliği:** Çalışma kapsamındaki modellerin genel üretim giderlerine bakış açıları incelendiğinde; geleneksel maliyetleme sistemi, faaliyet tabanlı maliyetleme sistemi ve zamana dayalı faaliyet tabanlı maliyetleme sistemi genel üretim giderlerinin tamamına değişken gider niteliği atfetmekte, kaynak tüketim muhasebe sistemi ise genel üretim giderlerini sabit genel üretim giderleri ve değişken genel üretim giderleri olarak sınıflandırmaktadır. Bu durum atıl kapasitelerin doğru ve güvenilir bir şekilde hesaplanmasında kaynak tüketim muhasebe sistemini bir adım öne geçirmektedir.

- **Faaliyet Maliyetlerinin Hesaplanması:** Çalışma kapsamındaki modellerden geleneksel maliyetleme sisteminin dışındaki tüm maliyet hesaplama sistemleri faaliyet maliyetlerini hesaplamaktadır. Bu durum geleneksel maliyetleme sisteminin bu açıdan da zayıflığını ortaya çıkarmaktadır.

- **Kapasite Duyarlılığı:** Çalışma kapsamındaki modellerin kapasite duyarlılıkları incelendiğinde; geleneksel maliyetleme sistemi ve faaliyet tabanlı maliyetleme sistemi kapasite duyarlılığına sahip değilken, zamana dayalı faaliyet tabanlı maliyet sistemi ve kaynak tüketim muhasebesi sistemi kapasite duyarlılığına sahip maliyetleme sistemleri olarak nitelendirilmektedir. Bu durum bu maliyetleme sistemlerinin doğru ve güvenilir maliyet hesaplanmasında üstünlüklerini ortaya çıkarmaktadır.

• **Atıl Kapasite Belirleme Kriteri:** Çalışma kapsamındaki modellerin atıl kapasite belirleme kriterleri incelendiğinde ise kapasite duyarlılığına sahip iki model ele alınmaktadır. Bu modellerden zamana dayalı faaliyet tabanlı maliyetleme sistemi atıl kapasite hesaplama kriteri olarak tek bir etkenden (faaliyetlerin zamanı) yararlanmaktadır. Buna karşılık kaynak tüketim muhasebesi atıl kapasite hesaplamasında birden fazla etkenden (personel kapasitesi, makine saati, makine çıktısı vb.) yararlanmaktadır. Bu durum kaynak tüketim muhasebesi sistemini diğer maliyetleme sistemlerinin önüne geçirerek daha doğru ve daha güvenilir bir maliyet hesaplanması yaptığını göz önüne sermektedir.

3.2 Faaliyet Maliyetlerinin Modellere Göre Karşılaştırılması

Çalışma kapsamında aynı maliyet verileri dört farklı maliyetleme modeline uygulanarak faaliyet maliyetleri hesaplanmıştır. Bu dört maliyetleme modeline göre hesaplanan faaliyet maliyetleri aşağıdaki tablo yardımıyla özetlenmiştir:

Tablo 2. Çalışma Kapsamında Kullanılan Modellerde Ortaya Çıkan Faaliyet Maliyetleri

Modeller	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	F8	F9	F10	Toplam
Geleneksel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
FTM	503.028	447.812	423.170	255.016	246.746	366.775	353.973	414.660	331.875	341.946	3.685.000
ZDFTM	418.162	375.223	377.478	204.486	201.330	314.357	302.817	359.197	294.908	284.293	3.132.250
KTM	412.247	345.970	407.319	330.941	324.160	333.769	332.451	331.818	335.279	256.860	3.410.815

Tablo incelendiğinde geleneksel maliyetleme sisteminin faaliyetlerin maliyetlerini hesaplamadığı görülmektedir. Faaliyetlerin maliyetlerine duyarlılık gösteren modeller ise birbirinden farklı faaliyet maliyetleri ortaya çıkarmaktadır. Bu farklılık modellerin kapasite kullanım oranlarını dikkate alıp almamasından kaynaklanmaktadır. Kapasite kullanım oranını dikkate almayan faaliyet tabanlı maliyetleme sisteminde faali-

yet maliyetleri atıl kapasite maliyetlerini de içerecek şekilde hesaplanarak gereğinden fazla maliyet yüklenmiştir. Kapasite kullanım oranına duyarlılık gösteren zamana dayalı faaliyet tabanlı maliyetleme sistemi ve kaynak tüketim muhasebesi sisteminde ise faaliyetlerin maliyetleri farklılık göstermektedir. Bu farklılık iki modelin atıl kapasite belirleme kriterlerine bakış açılarından kaynaklanmaktadır. Bu farklılıktan dolayı kimi faaliyetlere zamana dayalı faaliyet tabanlı maliyetleme sisteminde fazla maliyet yüklenirken kimi faaliyetlere kaynak tüketim muhasebesi sisteminde fazla maliyet yüklendiği görülmektedir. Ancak gözden kaçırılmaması gereken nokta şudur ki: Zamana dayalı faaliyet tabanlı maliyetleme sistemi atıl kapasite hesaplamasında tek bir etken kullanırken, kaynak tüketim muhasebesi sistemi atıl kapasite hesaplamalarında birden fazla etken kullanmaktadır.

3.3 Toplam Üretim Maliyetlerinin, Mamul Birim Maliyetlerinin ve Atıl Maliyetlerin Modellere Göre Karşılaştırılması

Çalışma kapsamında aynı maliyet verileri dört farklı maliyetleme modeline uygulanarak toplam üretim maliyetleri, üretilen mamullerin birim maliyetleri ve kullanılmayan kapasiteye düşen atıl maliyetler hesaplanmıştır. Bu dört maliyetleme modeline göre hesaplanan toplam üretim maliyetleri, üretilen mamullerin birim maliyetleri ve atıl maliyetlere aşağıdaki tablolar yardımıyla özetlenmiştir:

Tablo 3. Çalışma Kapsamında Kullanılan Modellerde Ortaya Çıkan Toplam Üretim Maliyetleri

Modeller	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	Toplam
Geleneksel	239.086	267.053	296.116	324.631	353.146	381.661	410.176	450.206	467.205	495.720	3.685.000
FTM	431.751	399.077	366.403	333.728	357.856	410.385	406.112	302.435	354.964	322.289	3.685.000
ZDFTM	368.741	340.034	311.326	282.619	303.855	350.064	346.328	255.191	301.399	272.692	3.132.250
KTM	404.665	374.110	343.555	313.000	332.556	377.168	371.668	278.475	323.086	292.532	3.410.815

Tablo 4. Çalışma Kapsamında Kullanılan Modellerde Ortaya Çıkan Mamul Maliyetleri

Modeller	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	Toplam
Geleneksel	10,35	12,54	15,21	18,39	22,31	27,24	33,65	43,41	54,64	73,66	24,70
FTM	18,68	18,74	18,82	18,91	22,61	29,29	33,32	29,16	41,52	47,89	24,70
ZDFTM	15,96	15,97	15,99	16,01	19,19	24,99	28,41	24,61	35,25	40,52	20,99
KTM	17,51	17,57	17,65	17,73	21,01	26,92	30,49	26,85	37,79	43,47	22,86

Tablo 5. Çalışma Kapsamında Kullanılan Modellerde Ortaya Çıkan Atıl Maliyetler

Açıklamalar	Geleneksel	FTM	ZDFTM	KTM
Atıl Maliyetler	0	0	552.750	274.185

Tablolar incelendiğinde toplam üretim maliyetlerinin modellere göre aşırı farklılık gösterdikleri görülmektedir. Geleneksel maliyetleme sistemi faaliyetlerin maliyetlerini hesaplamayarak oluşan maliyetleri doğrudan mamullere yansıtmaktadır. Bu durum geleneksel maliyetleme sisteminde diğer maliyetleme sistemlerine nazaran oldukça farklı maliyet bilgileri ortaya çıktığını göstermektedir. Ayrıca faaliyet tabanlı maliyetleme sistemi kullanılmayan kapasiteye düşen maliyetleri de faaliyetlerin maliyetine dahil etmesi ile faaliyetlerde biriken aşırı maliyetlerin mamullere yüklenmesine neden olmaktadır. Bu durum kapasiteye duyarlılık gösteren modellere nazaran faaliyet tabanlı maliyetleme sisteminde ortaya çıkan maliyetlerin ne derece farklı olabileceğini ortaya çıkarmaktadır. Kapasiteye duyarlılık gösteren modellerden zamana dayalı faaliyet tabanlı maliyet sistemi ve kaynak tüketim muhasebesi sistemi atıl kapasite hesaplamalarında kullandığı etmenlerin farklılık göstermesi de maliyet hesaplamalarını etkilemektedir. Nitekim zamana dayalı faaliyet tabanlı maliyetleme sisteminde tek bir etkene göre hesaplanan atıl maliyetlerin, birden fazla etmen göz önüne alınarak atıl maliyetlerin hesaplandığı kaynak tüketim muhasebesine nazaran farklılık gösterdikleri görülmektedir.

4. SONUÇ

Günümüz üretim ortamında işletmeler ürettikleri mamullerin satış fiyatlarını tek başına belirleyememektedir. Satış fiyatları üzerinde hakimiyet kuramayan işletmeler ilgilerini maliyetler üzerine çevirmiştir. Maliyetlerin doğru ve güvenilir olarak hesaplanması işletmelerin doğru bir fiyat politikası belirlemesini sağlamaktadır. Maliyet bilgileri maliyet muhasebesi bilgi sistemlerinde birden fazla maliyetleme modeli kullanılarak hesaplanabilmektedir. Maliyet verileri maliyetleme modellerinde işlenerek modellerin yeterlilikleri nispetinde maliyet bilgilerine dönüşmektedir. Bu modeller çalışmada kapasite kullanım oranlarına duyarlılık gösteren modeller ve kapasite kullanım oranlarına duyarlılık göstermeyen modeller olarak tasnif edilerek belirlenen dört farklı model üzerinde araştırma gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında kapasite kullanım oranlarına duyarlılık göstermeyen modellere örnek olarak geleneksel maliyetleme sistemi ve faaliyet tabanlı maliyetleme sistemi alınırken, kapasite kullanım oranlarına duyarlılık gösteren modellere ise örnek olarak zamana dayalı faaliyet tabanlı maliyetleme sistemi ve kaynak tüketim muhasebesi sistemi alınmıştır. Çalışma kapsamında kullanılan modeller birden fazla bakış açısı ile karşılaştırılmıştır. İlk olarak modellerin üretilen mamullerle doğrudan bağlantısı kurulamayan genel üretim giderlerine yaklaşım tarzları incelenmiştir. Kaynak tüketim muhasebesi dışında çalışma kapsamındaki tüm modeller genel üretim giderlerini değişken nitelikte kabul etmektedir. Kaynak tüketim muhasebesi genel üretim giderlerini değişken ve sabit genel üretim giderleri olarak tasnif etmektedir. Bu durum atıl kapasitenin hesaplanmasından kaynak tüketim muhasebesinin yeterliliğini arttıran bir unsur olarak göze çarpmaktadır. Modellerin faaliyet maliyetlerine bakış açıları karşılaştırıldığında ise geleneksel maliyetleme sistemi hariç çalışma kapsamındaki tüm modeller faaliyet maliyetlerini hesaplarken geleneksel maliyetleme sistemleri genel üretim giderlerini doğrudan mamullere yansıtmaktadır. Son olarak çalışma kapsamındaki modeller; toplam üretim maliyetleri, üretilen mamullerin birim maliyetleri ve atıl maliyetleri hesaplama yeterlilikleri açısından karşılaştırılmıştır. Geleneksel maliyetleme sisteminde gerek kapasite kullanım oranlarına duyarlılık göstermemesi gerekse genel üretim giderlerinin doğrudan mamullere yüklenmesi diğer modellerle karşılaştırıldığında mamullere aşırı maliyet yüklemesi yapıldığını göstermektedir. Faaliyet tabanlı maliyetleme sisteminde ise faaliyet maliyetlerine, toplam üretim maliyetlerine ve üretilen mamullerin birim maliyetlerine kapasite kullanım oranlarına duyarlılık gösteren diğer maliyetleme sistemleri ile kıyaslandığında fazla yüklemelerin yapıldığı görülmektedir. Kapasite kullanım oranla-

rını dikkate alan modellerden ise zamana dayalı maliyetleme sistemi atıl kapasitelerin hesaplanmasında tek bir etkeni referans alması buna karşılık kaynak tüketim muhasebesi sisteminin atıl maliyetlerin hesaplanmasında birden fazla etmeni referans alması gerek faaliyetlerin maliyetlerinin hesaplanmasında gerekse toplam üretim maliyeti ve üretilen mamullerin birim maliyetlerinin hesaplanmasında farklılıklar ortaya çıkarmıştır. Genel olarak modeller değerlendirildiğinde ise kaynak tüketim muhasebe sisteminin diğer sistemlere nazaran işletmelere daha doğru ve güvenilir maliyet bilgilerini sunduğu görülmektedir.

KAYNAKÇA

- Barney, J. B. 2001. "Looking Inside for Competitive Advantage", Academy of Management Executive, Vol. 9. No: 4.
- Barney, J. B. 2002. Gaining and Sustaining Competitive Advantage, New Jersey: Prentice Hall.
- Barney, J.1991. "Firm Resources and Sustained Competitive Advantage", Journal of Management, Vol. 17. No. 1.
- Basık, F. O. 2012. Rekabet Stratejisinde Maliyet Yönetimi, İstanbul: Türkmen Kitabevi.
- Day, G. S. Ve R. Wensley. 1988. "Assessing Advantage: A Framework for Diagnosing Competitive Superiority", Journal of Marketing, Vol:52.
- Elmacı, O. ve A. Akıncı 2014. "Sürdürülebilir Rekabet Üstünlüğü Sağlamada Maliyet Üstünlüğü Stratejisi Olarak İnovasyon ve Sofra Camı Üretim İşletmesinde Bir Araştırma Örneği", MÖDAV, Cilt: 14, Sayı: 4.
- Elmacı, Orhan ve diğerleri. 2013. "Sürdürülebilir Rekabet Gücünün Sağlanmasında "Altı Sigma" ve Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.'de Bir Uygulama Örneği", XIV. Uluslararası Ekonometri, Yöneylem Araştırması ve İstatistik Sempozyumu, 24 – 28 Mayıs, Saray Bosna, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi XIV. Ekonometri Yöneylem Araştırması ve İstatistik Sempozyumu Özel Sayısı, Ekim 2014.
- Elmacı, E. 2014. "A Model Proposal Concerning Balance Scorecard (BSC) Application Integrated with Resource Consumption Accounting (RCA) In Enterprise Performance Management", AIM Journal, Industrial Management Institute, International Journal of Organizational Leadership, Vol. 2. No. 2.
- Elmacı, O. ve Ş. Sevim. 2013. "Muhasebe Eğitiminde Hedef 2023: Stratejik Yol Haritası, Türk Ticaret Kanunu ve Kurumsal Yönetim Perspektifinde Muhasebe Eğitiminde Beklenen Dönüşümler" XXXII Türkiye Muhasebe

Eğitim Sempozyumu, 24-28 Nisan, Sirene, Belek/Antalya.

Elmacı, O.ve Ş. Sevim. 2014. “Bilgi Toplumuna Evrilme Sürecinde, Muhasebenin Pozitif Görünümü: Dirençler, Zayıflıklar(Geleceğin Gelenekle Dansı)”Küresel Sorunlar ve Çözüm Arayışları, 2. Uluslararası Davraz Kongresi, Süleyman Demirel Üniversitesi, 29-30-31 Mayıs, Barıda, Isparta.

Foss, N. J. veK. Thorbjørn. 2003. “The Reosurce – Based Tangle: Towards a Sustainable Explanation of Competitive Advantage”, Managerial and Decision Economics, Vol 24.

Kaplan, R. S. ve D. P. Norton. 1996. “Using the Balanced Scorecard as a Strategic Management System”, Harvard Business Review, Jan./Fab.

Kaplan, R. S. ve D. P. Norton. 2007. Balanced Scorecard Şirket Stratejisini Eyleme Dönüştürmek, (Çev. Serra EGELİ) Sistem Yayıncılık, İstanbul.

Kaplan, R. S. ve D. P. Norton. 2006. Strateji Haritaları; Gayrimaddi Varlıkları Maddi Sonuçlara Dönüştürmek, (Çev. Seyda ÖZTÜRK), Alfa Yayıncılık, İstanbul.

Kaplan, R. S. ve D. P. Norton. 2003. Balanced Scorecard, (Çeviren: S. Egeli) Sistem Yayıncılık, ISBN: 975-322-125-8.

Kaygusuz, S. 2005. “İşletmelerde Strateji Tabanlı Sorumluluk Muhasebesi Sistemi”, <http://www.anadolu.edu.tr/arastirma/hakemlidergiler/sosyal-bilimler/pdf/2005-1/sosyal-bil.10pdf>.

Lopez, V. A. 2003. “Intangible Resources as Drivers of Performance: Evidences from a Spanish Study of Manufacturing Firms”, Irish Journal of Management, 24/2.

Mintzberg, H. 2011. Managing, London: Prentice Hall.

Naktiyok, A. ve C. N. Karabey. 2007. “İşletmelerin Maddi Olmayan Kaynakları ve Çevresel Olumsuzluk Algıları İle Stratejik Yönelimleri Arasındaki İlişki”, Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, 62-4.

Ordaz, C. ve diğerleri. 2003. “Intangible Resources and Strategic Orientation of Companies: An Analysis in the Spanish Context”, Journal of Business Research, 56.

Papatya, N. 2003. Sürdürülebilir Rekabette Stratejik Yönetim ve Pazarlama Odağı Kaynak Tabanlılık Görüşü Kavramsal ve Kurumsal Yaklaşım, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

Ülgen, H. ve S. K. Mirze. 2004. İşletmelerde Stratejik Yönetim, Literatür Yayınları, İstanbul.

<https://hbr.org/1990/03/the-competitive-advantage-of-nations>

<http://www.weforum.org/reports/sustainable-consumption-stakeholder-pers->

Mamul Maliyetlerinin Hesaplanmasında Geleneksel ve Çağdaş Maliyetleme Sistemlerinin Yeterliliklerinin Karşılaştırılmasına Yönelik Betimsel Bir Çalışma

EKLER
EK – 1: GELENEKSEL MALİYETLEME SİSTEMİ KULLANILARAK MAMUL MALİYETLERİNİN HESAPLANMASI
GİDER KALEMLERİNİN TESPİT EDİLMESİ VE DAĞITIMI YÜKLEME ORANLARININ HESAPLANMASI

Genel Üretim Giderleri	Tutar (A)	Dağ. Anahtarı Türü	Toplam Dağ. Anahtarı (B)	GÜĞ Yükleme Oranı (A/B)
1 Genel Üretim Gideri	310.200	Direkt İşçilik Saati	67.200	4,62
2 Genel Üretim Gideri	300.100	Direkt İşçilik Saati	67.200	4,47
3 Genel Üretim Gideri	90.000	Direkt İşçilik Saati	67.200	1,34
4 Genel Üretim Gideri	279.900	Direkt İşçilik Saati	67.200	4,17
5 Genel Üretim Gideri	69.800	Direkt İşçilik Saati	67.200	1,04
6 Genel Üretim Gideri	59.700	Direkt İşçilik Saati	67.200	0,89
7 Genel Üretim Gideri	249.600	Direkt İşçilik Saati	67.200	3,71
8 Genel Üretim Gideri	239.500	Direkt İşçilik Saati	67.200	3,56
9 Genel Üretim Gideri	229.400	Direkt İşçilik Saati	67.200	3,41
10 Genel Üretim Gideri	219.300	Direkt İşçilik Saati	67.200	3,26
11 Genel Üretim Gideri	209.200	Direkt İşçilik Saati	67.200	3,11
12 Genel Üretim Gideri	199.100	Direkt İşçilik Saati	67.200	2,96
13 Genel Üretim Gideri	189.000	Direkt İşçilik Saati	67.200	2,81
14 Genel Üretim Gideri	178.900	Direkt İşçilik Saati	67.200	2,66
15 Genel Üretim Gideri	168.800	Direkt İşçilik Saati	67.200	2,51
16 Genel Üretim Gideri	158.700	Direkt İşçilik Saati	67.200	2,36
17 Genel Üretim Gideri	148.600	Direkt İşçilik Saati	67.200	2,21
18 Genel Üretim Gideri	138.500	Direkt İşçilik Saati	67.200	2,06
19 Genel Üretim Gideri	128.400	Direkt İşçilik Saati	67.200	1,91
20 Genel Üretim Gideri	118.300	Direkt İşçilik Saati	67.200	1,76
Toplam Genel Üretim Gideri	3.685.000			

EK – 1: GELENEKSEL MALİYETLEME SİSTEMİ KULLANILARAK MAMUL MALİYETLERİNİN HESAPLANMASI

MAMULLERİN DAĞITIM ANAHTARLARININ TESPİT EDİLMESİ											
Genel Üretim Giderleri	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	Toplam
1 Genel Üretim Gideri	4.360	4.870	5.400	5.920	6.440	6.960	7.480	8.210	8.520	9.040	67.200
2 Genel Üretim Gideri	4.360	4.870	5.400	5.920	6.440	6.960	7.480	8.210	8.520	9.040	67.200
3 Genel Üretim Gideri	4.360	4.870	5.400	5.920	6.440	6.960	7.480	8.210	8.520	9.040	67.200
4 Genel Üretim Gideri	4.360	4.870	5.400	5.920	6.440	6.960	7.480	8.210	8.520	9.040	67.200
5 Genel Üretim Gideri	4.360	4.870	5.400	5.920	6.440	6.960	7.480	8.210	8.520	9.040	67.200
6 Genel Üretim Gideri	4.360	4.870	5.400	5.920	6.440	6.960	7.480	8.210	8.520	9.040	67.200
7 Genel Üretim Gideri	4.360	4.870	5.400	5.920	6.440	6.960	7.480	8.210	8.520	9.040	67.200
8 Genel Üretim Gideri	4.360	4.870	5.400	5.920	6.440	6.960	7.480	8.210	8.520	9.040	67.200
9 Genel Üretim Gideri	4.360	4.870	5.400	5.920	6.440	6.960	7.480	8.210	8.520	9.040	67.200
10 Genel Üretim Gideri	4.360	4.870	5.400	5.920	6.440	6.960	7.480	8.210	8.520	9.040	67.200
11 Genel Üretim Gideri	4.360	4.870	5.400	5.920	6.440	6.960	7.480	8.210	8.520	9.040	67.200
12 Genel Üretim Gideri	4.360	4.870	5.400	5.920	6.440	6.960	7.480	8.210	8.520	9.040	67.200
13 Genel Üretim Gideri	4.360	4.870	5.400	5.920	6.440	6.960	7.480	8.210	8.520	9.040	67.200
14 Genel Üretim Gideri	4.360	4.870	5.400	5.920	6.440	6.960	7.480	8.210	8.520	9.040	67.200
15 Genel Üretim Gideri	4.360	4.870	5.400	5.920	6.440	6.960	7.480	8.210	8.520	9.040	67.200
16 Genel Üretim Gideri	4.360	4.870	5.400	5.920	6.440	6.960	7.480	8.210	8.520	9.040	67.200
17 Genel Üretim Gideri	4.360	4.870	5.400	5.920	6.440	6.960	7.480	8.210	8.520	9.040	67.200
18 Genel Üretim Gideri	4.360	4.870	5.400	5.920	6.440	6.960	7.480	8.210	8.520	9.040	67.200
19 Genel Üretim Gideri	4.360	4.870	5.400	5.920	6.440	6.960	7.480	8.210	8.520	9.040	67.200
20 Genel Üretim Gideri	4.360	4.870	5.400	5.920	6.440	6.960	7.480	8.210	8.520	9.040	67.200

Mamul Maliyetlerinin Hesaplanmasında Geleneksel ve Çağdaş Maliyetleme Sistemlerinin Yeterliliklerinin Karşılaştırılmasına Yönelik Betimsel Bir Çalışma

EK – 1: GELENEKSEL MALİYETLEME SİSTEMİ KULLANILARAK MAMUL MALİYETLERİNİN HESAPLANMASI

GENEL ÜRETİM GİDERLERİNİN MAMULLERE DAĞITILMASI		M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	Toplam
Genel Üretim Giderleri												
1 Genel Üretim Gideri	20.126	22.480	24.927	27.327	29.728	32.128	34.528	37.898	39.329	41.729	41.729	310.200
2 Genel Üretim Gideri	19.471	21.748	24.115	26.437	28.760	31.082	33.404	36.664	38.048	40.371	40.371	300.100
3 Genel Üretim Gideri	5.839	6.522	7.232	7.929	8.625	9.321	10.018	10.996	11.411	12.107	12.107	90.000
4 Genel Üretim Gideri	18.160	20.284	22.492	24.658	26.824	28.990	31.156	34.196	35.487	37.653	37.653	279.900
5 Genel Üretim Gideri	4.529	5.058	5.609	6.149	6.689	7.229	7.769	8.528	8.850	9.390	9.390	69.800
6 Genel Üretim Gideri	3.873	4.326	4.797	5.259	5.721	6.183	6.645	7.294	7.569	8.031	8.031	59.700
7 Genel Üretim Gideri	16.194	18.089	20.057	21.989	23.920	25.851	27.783	30.494	31.646	33.577	33.577	249.600
8 Genel Üretim Gideri	15.539	17.357	19.246	21.099	22.952	24.805	26.659	29.260	30.365	32.218	32.218	239.500
9 Genel Üretim Gideri	14.884	16.625	18.434	20.209	21.984	23.759	25.534	28.026	29.085	30.860	30.860	229.400
10 Genel Üretim Gideri	14.228	15.893	17.622	19.319	21.016	22.713	24.410	26.792	27.804	29.501	29.501	219.300
11 Genel Üretim Gideri	13.573	15.161	16.811	18.430	20.048	21.667	23.286	25.559	26.524	28.142	28.142	209.200
12 Genel Üretim Gideri	12.918	14.429	15.999	17.540	19.080	20.621	22.162	24.325	25.243	26.784	26.784	199.100
13 Genel Üretim Gideri	12.263	13.697	15.188	16.650	18.113	19.575	21.038	23.091	23.963	25.425	25.425	189.000
14 Genel Üretim Gideri	11.607	12.965	14.376	15.760	17.145	18.529	19.913	21.857	22.682	24.066	24.066	178.900
15 Genel Üretim Gideri	10.952	12.233	13.564	14.870	16.177	17.483	18.789	20.623	21.401	22.708	22.708	168.800
16 Genel Üretim Gideri	10.297	11.501	12.753	13.981	15.209	16.437	17.665	19.389	20.121	21.349	21.349	158.700
17 Genel Üretim Gideri	9.641	10.769	11.941	13.091	14.241	15.391	16.541	18.155	18.840	19.990	19.990	148.600
18 Genel Üretim Gideri	8.986	10.037	11.129	12.201	13.273	14.345	15.416	16.921	17.560	18.632	18.632	138.500
19 Genel Üretim Gideri	8.331	9.305	10.318	11.311	12.305	13.299	14.292	15.687	16.279	17.273	17.273	128.400
20 Genel Üretim Gideri	7.675	8.573	9.506	10.422	11.337	12.253	13.168	14.453	14.999	15.914	15.914	118.300
Toplam	239.086	267.053	296.116	324.631	353.146	381.661	410.176	450.206	467.205	495.720	495.720	3.685.000
Toplam Üretim Miktarları	23.110	21.290	19.470	17.650	15.830	14.010	12.190	10.370	8.550	6.730	6.730	149.200
Birim Maliyetler	10,35	12,54	15,21	18,39	22,31	27,24	33,65	43,41	54,64	73,66	73,66	24,70

EK - 2: FAALİYET TABANLI MALİYETLEME SİSTEMİ KULLANILARAK MAMUL MALİYETLERİNİN HESAPLANMASI

GİDER KALEMLERİNİN TESPİT EDİLMESİ VE DAĞITIMI YÜKLEME ORANLARININ HESAPLANMASI					
Genel Üretim Giderleri	Tutar (A)	Dağıtım Anahtarı Türü	Toplam Dağıtım Anahtarı (B)	GÜĞ (A/B)	Yükleme Oram
1 Genel Üretim Gideri	310.200	Sipariş Sayısı	1.117		277,71
2 Genel Üretim Gideri	300.100	Sevk Sayısı	1.070		280,47
3 Genel Üretim Gideri	90.000	Kwh	138.074		0,65
4 Genel Üretim Gideri	279.900	Makine Saati	163.922		1,71
5 Genel Üretim Gideri	69.800	Metrekare	3.206		21,77
6 Genel Üretim Gideri	59.700	Metreküp	10.307		5,79
7 Genel Üretim Gideri	249.600	Direkt İşçilik Saati	67.200		3,71
8 Genel Üretim Gideri	239.500	Paket Sayısı	40.845		5,86
9 Genel Üretim Gideri	229.400	Muayene Sayısı	347.870		0,66
10 Genel Üretim Gideri	219.300	Taşınma Sayısı	206.665		1,06
11 Genel Üretim Gideri	209.200	Makine Saati	163.922		1,28
12 Genel Üretim Gideri	199.100	Depolama Süresi	356		559,53
13 Genel Üretim Gideri	189.000	Sipariş Sayısı	1.117		169,20
14 Genel Üretim Gideri	178.900	Direkt İşçilik Saati	67.200		2,66
15 Genel Üretim Gideri	168.800	Sipariş Sayısı	1.117		151,12
16 Genel Üretim Gideri	158.700	Sevk Sayısı	1.070		148,32
17 Genel Üretim Gideri	148.600	Depolama Süresi	356		417,61
18 Genel Üretim Gideri	138.500	Makine Saati	163.922		0,84
19 Genel Üretim Gideri	128.400	Muayene Sayısı	347.870		0,37
20 Genel Üretim Gideri	118.300	Sipariş Sayısı	1.117		105,91
Toplam Genel Üretim Gideri	3.685.000				

EK – 2: FAALİYET TABANLI MALİYETLEME SİSTEMİ KULLANILARAK MAMUL MALİYETLERİNİN HESAPLANMASI

FAALİYETLERİN DAĞITIM ANAHTARLARININ TESPİT EDİLMESİ											
Dağıtım Anahtarı	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	F8	F9	F10	Toplam
Sipariş Sayısı	152	155	122	10	15	120	112	170	110	151	1.117
Sevki Sayısı	149	153	119	8	11	112	107	161	102	148	1.070
Kwh	12.150	11.200	17.120	18.140	16.721	18.250	19.100	21.140	2.100	2.153	138.074
Makine Saati	32.120	15.140	17.841	16.100	14.152	15.100	14.117	13.617	13.117	12.617	163.922
Metrekare	1.200	1.050	250	142	34	58	82	106	130	154	3.206
Metreküp	1.820	1.855	1.627	1.399	1.171	943	715	487	259	31	10.307
Direkt İşçilik Saati	5.140	7.260	10.490	6.020	6.390	6.760	7.130	7.360	7.870	2.780	67.200
Paket Sayısı	4.206	4.179	4.152	4.125	4.098	4.071	4.044	4.017	3.990	3.963	40.845
Muayene Sayısı	36.254	35.928	35.602	35.276	34.950	34.624	34.298	33.972	33.646	33.320	347.870
Taşıma Sayısı	39.121	35.020	30.919	26.818	22.717	18.616	14.515	10.414	6.313	2.212	206.665
Makine Saati	32.120	15.140	17.841	16.100	14.152	15.100	14.117	13.617	13.117	12.617	163.922
Depolama Süresi	29	30	32	33	35	36	38	39	41	42	356
Sipariş Sayısı	152	155	122	10	15	120	112	170	110	151	1.117
Direkt İşçilik Saati	5.140	7.260	10.490	6.020	6.390	6.760	7.130	7.360	7.870	2.780	67.200
Sipariş Sayısı	152	155	122	10	15	120	112	170	110	151	1.117
Sevki Sayısı	149	153	119	8	11	112	107	161	102	148	1.070
Depolama Süresi	29	30	32	33	35	36	38	39	41	42	356
Makine Saati	32.120	15.140	17.841	16.100	14.152	15.100	14.117	13.617	13.117	12.617	163.922
Muayene Sayısı	36.254	35.928	35.602	35.276	34.950	34.624	34.298	33.972	33.646	33.320	347.870
Sipariş Sayısı	152	155	122	10	15	120	112	170	110	151	1.117

EK – 2: FAALİYET TABANLI MALİYETLEME SİSTEMİ KULLANILARAK MAMUL MALİYETLERİNİN HESAPLANMASI

FAALİYET MALİYETLERİNİN HESAPLANMASI		F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	F8	F9	F10	Toplam
Genel Üretim Giderleri												
1	Genel Üretim Gideri	42.212	43.045	33.880	2.777	4.166	33.325	31.103	47.210	30.548	41.934	310.200
2	Genel Üretim Gideri	41.790	42.911	33.376	2.244	3.085	31.412	30.010	45.155	28.608	41.509	300.100
3	Genel Üretim Gideri	7.920	7.300	11.159	11.824	10.899	11.896	12.450	13.780	1.369	1.403	90.000
4	Genel Üretim Gideri	54.845	25.852	30.464	27.491	24.165	25.783	24.106	23.252	22.398	21.544	279.900
5	Genel Üretim Gideri	26.126	22.860	5.443	3.092	740	1.263	1.785	2.308	2.830	3.353	69.800
6	Genel Üretim Gideri	10.542	10.744	9.424	8.103	6.783	5.462	4.141	2.821	1.500	180	59.700
7	Genel Üretim Gideri	19.091	26.966	38.963	22.360	23.734	25.109	26.483	27.337	29.231	10.326	249.600
8	Genel Üretim Gideri	24.662	24.504	24.346	24.187	24.029	23.871	23.713	23.554	23.396	23.238	239.500
9	Genel Üretim Gideri	23.907	23.692	23.477	23.262	23.047	22.833	22.618	22.403	22.188	21.973	229.400
10	Genel Üretim Gideri	41.513	37.161	32.809	28.458	24.106	19.754	15.402	11.051	6.699	2.347	219.300
11	Genel Üretim Gideri	40.992	19.322	22.769	20.547	18.061	19.271	18.017	17.379	16.741	16.102	209.200
12	Genel Üretim Gideri	16.226	16.786	17.905	18.651	19.490	20.330	21.169	22.008	22.848	23.687	199.100
13	Genel Üretim Gideri	25.719	26.226	20.643	1.692	2.538	20.304	18.951	28.765	18.612	25.550	189.000
14	Genel Üretim Gideri	13.684	19.328	27.927	16.026	17.011	17.996	18.982	19.594	20.952	7.401	178.900
15	Genel Üretim Gideri	22.970	23.423	18.437	1.511	2.267	18.134	16.925	25.690	16.623	22.819	168.800
16	Genel Üretim Gideri	22.099	22.693	17.650	1.187	1.631	16.612	15.870	23.879	15.128	21.951	158.700
17	Genel Üretim Gideri	12.111	12.528	13.364	13.920	14.547	15.173	15.800	16.426	17.052	17.679	148.600
18	Genel Üretim Gideri	27.139	12.792	15.074	13.603	11.957	12.758	11.928	11.505	11.083	10.661	138.500
19	Genel Üretim Gideri	13.381	13.261	13.141	13.020	12.900	12.780	12.660	12.539	12.419	12.299	128.400
20	Genel Üretim Gideri	16.098	16.416	12.921	1.059	1.589	12.709	11.862	18.004	11.650	15.992	118.300
Toplam		503.028	447.812	423.170	255.016	246.746	366.775	353.973	414.660	331.875	341.946	3.685.000

EK – 2: FAALİYET TABANLI MALİYETLEME SİSTEMİ KULLANILARAK MAMUL MALİYETLERİNİN HESAPLANMASI

FAALİYETLERİN DAĞITIM ANAHTARLARININ TESPİT EDİLMESİ VE YÜKLEME ORANLARININ HESAPLANMASI						
Faaliyetler	Tutar (A)	Dağıtım Anahtarı Türü	Toplam Dağıtım Anahtarı (B)	Yükleme (A/B)	Oranı	
F1	503.028	Üretim Miktarı	149.200	3,37		
F2	447.812	Parça Miktarı	2.745	163,14		
F3	423.170	Ürün Hattı Sayısı	59	7.172,38		
F4	255.016	Muayene Sayısı	136.900	1,86		
F5	246.746	Tasarım Saati	9.625	25,64		
F6	366.775	Üretim Miktarı	149.200	2,46		
F7	353.973	Parça Miktarı	2.745	128,95		
F8	414.660	Ürün Hattı Sayısı	59	7.028,14		
F9	331.875	Muayene Sayısı	136.900	2,42		
F10	341.946	Tasarım Saati	9.625	35,53		
	3.685.000					

MAMULLERİN DAĞITIM ANAHTARLARININ TESPİT EDİLMESİ											
Faaliyetler	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	Toplam
F1	23.110	21.290	19.470	17.650	15.830	14.010	12.190	10.370	8.550	6.730	149.200
F2	126	159	192	225	258	291	324	357	390	423	2.745
F3	9	7	5	3	5	9	9	2	6	4	59
F4	22.870	20.830	18.790	16.750	14.710	12.670	10.630	8.590	6.550	4.510	136.900
F5	562	651	740	829	918	1.007	1.096	1.185	1.274	1.363	9.625
F6	23.110	21.290	19.470	17.650	15.830	14.010	12.190	10.370	8.550	6.730	149.200
F7	126	159	192	225	258	291	324	357	390	423	2.745
F8	9	7	5	3	5	9	9	2	6	4	59
F9	22.870	20.830	18.790	16.750	14.710	12.670	10.630	8.590	6.550	4.510	136.900
F10	562	651	740	829	918	1.007	1.096	1.185	1.274	1.363	9.625

Mamul Maliyetlerinin Hesaplanmasında Geleneksel ve Çağdaş Maliyetleme Sistemlerinin Yeterliliklerinin Karşılaştırılmasına Yönelik Betimsel Bir Çalışma

EK – 2: FAALİYET TABANLI MALİYETLEME SİSTEMİ KULLANILARAK MAMUL MALİYETLERİNİN HESAPLANMASI

FAALİYET MALİYETLERİNİN MAMULLERE DAĞILIMI											
Faaliyetler	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	Toplam
F1	77.915	71.779	65.643	59.507	53.371	47.235	41.099	34.962	28.826	22.690	503.028
F2	20.555	25.939	31.322	36.706	42.089	47.473	52.856	58.240	63.624	69.007	447.812
F3	64.551	50.207	35.862	21.517	35.862	64.551	64.551	14.345	43.034	28.690	423.170
F4	42.602	38.802	35.002	31.202	27.402	23.602	19.801	16.001	12.201	8.401	255.016
F5	14.407	16.689	18.971	21.252	23.534	25.815	28.097	30.379	32.660	34.942	246.746
F6	56.811	52.337	47.863	43.389	38.915	34.440	29.966	25.492	21.018	16.544	366.775
F7	16.248	20.503	24.759	29.014	33.270	37.525	41.780	46.036	50.291	54.547	353.973
F8	63.253	49.197	35.141	21.084	35.141	63.253	63.253	14.056	42.169	28.113	414.660
F9	55.442	50.496	45.551	40.606	35.660	30.715	25.769	20.824	15.879	10.933	331.875
F10	19.966	23.128	26.290	29.452	32.614	35.776	38.937	42.099	45.261	48.423	341.946
Toplam	431.751	399.077	366.403	333.728	357.856	410.385	406.112	302.435	354.964	322.289	3.685.000
Toplam Üretim Miktarları	23.110	21.290	19.470	17.650	15.830	14.010	12.190	10.370	8.550	6.730	149.200
Birim Maliyetler	18,68	18,74	18,82	18,91	22,61	29,29	33,32	29,16	41,52	47,89	24,70

Mamul Maliyetlerinin Hesaplanmasında Geleneksel ve Çağdaş Maliyetleme Sistemlerinin Yeterliliklerinin Karşılaştırılmasına Yönelik Betimsel Bir Çalışma

EK – 3: ZAMANA DAYALI FAALİYET TABANLI MALİYETLEME SİSTEMİ KULLANILARAK MAMUL MALİYETLERİNİN HESAPLANMASI

FAALİYETLERİN DAĞITIM ANAHTARLARININ BELİRLENMESİ											
Dağıtım Anahtarı	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	F8	F9	F10	Toplam
Sipariş Sayısı	152	155	122	10	15	120	112	170	110	151	1.117
Sevk Sayısı	149	153	119	8	11	112	107	161	102	148	1.070
Makine Saati	32.120	15.140	17.841	16.100	14.152	15.100	14.117	13.617	13.117	12.617	163.922
Makine Saati	32.120	15.140	17.841	16.100	14.152	15.100	14.117	13.617	13.117	12.617	163.922
Sipariş Sayısı	152	155	122	10	15	120	112	170	110	151	1.117
Sipariş Sayısı	152	155	122	10	15	120	112	170	110	151	1.117
Direkt İşçilik Saati	5.140	7.260	10.490	6.020	6.390	6.760	7.130	7.360	7.870	2.780	67.200
Paket Sayısı	4.206	4.179	4.152	4.125	4.098	4.071	4.044	4.017	3.990	3.963	40.845
Muayene Sayısı	36.254	35.928	35.602	35.276	34.950	34.624	34.298	33.972	33.646	33.320	347.870
Taşıma Sayısı	39.121	35.020	30.919	26.818	22.717	18.616	14.515	10.414	6.313	2.212	206.665
Makine Saati	32.120	15.140	17.841	16.100	14.152	15.100	14.117	13.617	13.117	12.617	163.922
Direkt İşçilik Saati	5.140	7.260	10.490	6.020	6.390	6.760	7.130	7.360	7.870	2.780	67.200
Sipariş Sayısı	152	155	122	10	15	120	112	170	110	151	1.117
Direkt İşçilik Saati	5.140	7.260	10.490	6.020	6.390	6.760	7.130	7.360	7.870	2.780	67.200
Sipariş Sayısı	152	155	122	10	15	120	112	170	110	151	1.117
Sevk Sayısı	149	153	119	8	11	112	107	161	102	148	1.070
Direkt İşçilik Saati	5.140	7.260	10.490	6.020	6.390	6.760	7.130	7.360	7.870	2.780	67.200
Makine Saati	32.120	15.140	17.841	16.100	14.152	15.100	14.117	13.617	13.117	12.617	163.922
Muayene Sayısı	36.254	35.928	35.602	35.276	34.950	34.624	34.298	33.972	33.646	33.320	347.870
Sipariş Sayısı	152	155	122	10	15	120	112	170	110	151	1.117

EK – 3: ZAMANA DAYALI FAALİYET TABANLI MALİYETLEME SİSTEMİ KULLANILARAK MAMUL MALİYETLERİNİN HESAPLANMASI

FAALİYET SÜRELERİNİN BELİRLENMESİ													
Düğümler	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	F8	F9	F10	F11	F12	Toplam
Sipariş Sayısı	1.824	1.860	1.464	120	180	1.440	1.344	2.040	1.320	1.812	1.812	13.404	13.404
Sevkiyat Sayısı	1.490	1.530	1.190	80	110	1.120	1.070	1.610	1.020	1.480	1.480	10.700	10.700
Makine Saati	1,93E+06	9,08E+05	1,07E+06	9,66E+05	8,49E+05	9,06E+05	8,47E+05	8,17E+05	7,87E+05	7,57E+05	7,57E+05	9,84E+06	9,84E+06
Makine Saati	1,93E+06	9,08E+05	1,07E+06	9,66E+05	8,49E+05	9,06E+05	8,47E+05	8,17E+05	7,87E+05	7,57E+05	7,57E+05	9,84E+06	9,84E+06
Sipariş Sayısı	1.824	1.860	1.464	120	180	1.440	1.344	2.040	1.320	1.812	1.812	13.404	13.404
Sipariş Sayısı	1.824	1.860	1.464	120	180	1.440	1.344	2.040	1.320	1.812	1.812	13.404	13.404
Direkt İşçilik Saati	3,E+05	4,E+05	6,E+05	4,E+05	4,E+05	4,E+05	4,E+05	4,E+05	5,E+05	2,E+05	2,E+05	4,E+06	4,E+06
Paket Sayısı	25.236	25.074	24.912	24.750	24.588	24.426	24.264	24.102	23.940	23.778	23.778	245.070	245.070
Muayene Sayısı	145.016	143.712	142.408	141.104	139.800	138.496	137.192	135.888	134.584	133.280	133.280	1.391.480	1.391.480
Taşıma Sayısı	899.783	805.460	711.137	616.814	522.491	428.168	333.845	239.522	145.199	50.876	50.876	4.753.295	4.753.295
Makine Saati	2,E+06	9,E+05	1,E+06	1,E+06	8,E+05	9,E+05	8,E+05	8,E+05	8,E+05	8,E+05	8,E+05	1,E+07	1,E+07
Direkt İşçilik Saati	3,E+05	4,E+05	6,E+05	4,E+05	4,E+05	4,E+05	4,E+05	4,E+05	5,E+05	2,E+05	2,E+05	4,E+06	4,E+06
Sipariş Sayısı	1.824	1.860	1.464	120	180	1.440	1.344	2.040	1.320	1.812	1.812	13.404	13.404
Direkt İşçilik Saati	3,E+05	4,E+05	6,E+05	4,E+05	4,E+05	4,E+05	4,E+05	4,E+05	5,E+05	2,E+05	2,E+05	4,E+06	4,E+06
Sipariş Sayısı	1.824	1.860	1.464	120	180	1.440	1.344	2.040	1.320	1.812	1.812	13.404	13.404
Sevkiyat Sayısı	1.490	1.530	1.190	80	110	1.120	1.070	1.610	1.020	1.480	1.480	10.700	10.700
Direkt İşçilik Saati	3,E+05	4,E+05	6,E+05	4,E+05	4,E+05	4,E+05	4,E+05	4,E+05	5,E+05	2,E+05	2,E+05	4,E+06	4,E+06
Makine Saati	2,E+06	9,E+05	1,E+06	1,E+06	8,E+05	9,E+05	8,E+05	8,E+05	8,E+05	8,E+05	8,E+05	1,E+07	1,E+07
Muayene Sayısı	145.016	143.712	142.408	141.104	139.800	138.496	137.192	135.888	134.584	133.280	133.280	1.391.480	1.391.480
Sipariş Sayısı	1.824	1.860	1.464	120	180	1.440	1.344	2.040	1.320	1.812	1.812	13.404	13.404

EK – 3: ZAMANA DAYALI FAALİYET TABANLI MALİYETLEME SİSTEMİ KULLANILARAK MAMUL MALİYETLERİNİN HESAPLANMASI

KAPASİTE HESAPLAMALARI VE YÜKLEME ORANLARININ TESPİT EDİLMESİ						
Genel Üretim Giderleri	Tutar (A)	Toplam Süre Faaliyetler için Harcanması Gereken Zaman	Atl Kapasite Oranı Kaplan ve Anderson Teorisi (%80 - %85)	Pratik Kapasite	Yükleme (A/B)	Oran
1 Genel Üretim Gideri	310.200	13.404	85,00%	15.769	19,67	
2 Genel Üretim Gideri	300.100	10.700	85,00%	12.588	23,84	
3 Genel Üretim Gideri	90.000	9.835.340	85,00%	11.570.988	0,01	
4 Genel Üretim Gideri	279.900	9.835.340	85,00%	11.570.988	0,02	
5 Genel Üretim Gideri	69.800	13.404	85,00%	15.769	4,43	
6 Genel Üretim Gideri	59.700	13.404	85,00%	15.769	3,79	
7 Genel Üretim Gideri	249.600	4.032.000	85,00%	4.743.529	0,05	
8 Genel Üretim Gideri	239.500	245.070	85,00%	288.318	0,83	
9 Genel Üretim Gideri	229.400	1.391.480	85,00%	1.637.035	0,14	
10 Genel Üretim Gideri	219.300	4.753.295	85,00%	5.592.112	0,04	
11 Genel Üretim Gideri	209.200	9.835.340	85,00%	11.570.988	0,02	
12 Genel Üretim Gideri	199.100	4.032.000	85,00%	4.743.529	0,04	
13 Genel Üretim Gideri	189.000	13.404	85,00%	15.769	11,99	
14 Genel Üretim Gideri	178.900	4.032.000	85,00%	4.743.529	0,04	
15 Genel Üretim Gideri	168.800	13.404	85,00%	15.769	10,70	
16 Genel Üretim Gideri	158.700	10.700	85,00%	12.588	12,61	
17 Genel Üretim Gideri	148.600	4.032.000	85,00%	4.743.529	0,03	
18 Genel Üretim Gideri	138.500	9.835.340	85,00%	11.570.988	0,01	
19 Genel Üretim Gideri	128.400	1.391.480	85,00%	1.637.035	0,08	
20 Genel Üretim Gideri	118.300	13.404	85,00%	15.769	7,50	
Toplam Genel Üretim Gideri	3.685.000					

EK – 3: ZAMANA DAYALI FAALİYET TABANLI MALİYETLEME SİSTEMİ KULLANILARAK MAMUL MALİYETLERİNİN HESAPLANMASI

GENEL ÜRETİM GİDERLERİNİN FAALİYETLERE DAĞITILMASI												
Genel Üretim Giderleri	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	F8	F9	F10	Toplam	
1 Genel Üretim Gideri	35.880	36.588	28.798	2.361	3.541	28.326	26.438	40.129	25.966	35.644	263.670	
2 Genel Üretim Gideri	35.521	36.475	28.369	1.907	2.622	26.700	25.509	38.382	24.317	35.283	255.085	
3 Genel Üretim Gideri	14.990	7.066	8.326	7.514	6.605	7.047	6.588	6.355	6.122	5.888	76.500	
4 Genel Üretim Gideri	46.619	21.974	25.894	23.367	20.540	21.916	20.490	19.764	19.038	18.313	237.915	
5 Genel Üretim Gideri	8.074	8.233	6.480	531	797	6.374	5.949	9.030	5.843	8.020	59.330	
6 Genel Üretim Gideri	6.905	7.042	5.542	454	681	5.452	5.088	7.723	4.997	6.860	50.745	
7 Genel Üretim Gideri	16.228	22.921	33.118	19.006	20.174	21.342	22.510	23.237	24.847	8.777	212.160	
8 Genel Üretim Gideri	20.963	20.828	20.694	20.559	20.425	20.290	20.156	20.021	19.887	19.752	203.575	
9 Genel Üretim Gideri	20.321	20.139	19.956	19.773	19.590	19.408	19.225	19.042	18.859	18.677	194.990	
10 Genel Üretim Gideri	35.286	31.587	27.888	24.189	20.490	16.791	13.092	9.393	5.694	1.995	186.405	
11 Genel Üretim Gideri	34.843	16.424	19.354	17.465	15.352	16.380	15.314	14.772	14.229	13.687	177.820	
12 Genel Üretim Gideri	12.944	18.283	26.418	15.161	16.092	17.024	17.956	18.535	19.820	7.001	169.235	
13 Genel Üretim Gideri	21.861	22.293	17.546	1.438	2.157	17.259	16.108	24.450	15.821	21.717	160.650	
14 Genel Üretim Gideri	11.631	16.428	23.738	13.622	14.460	15.297	16.134	16.655	17.809	6.291	152.065	
15 Genel Üretim Gideri	19.525	19.910	15.671	1.285	1.927	15.414	14.387	21.837	14.130	19.396	143.480	
16 Genel Üretim Gideri	18.784	19.289	15.002	1.009	1.387	14.120	13.490	20.297	12.859	18.658	134.895	
17 Genel Üretim Gideri	9.661	13.646	19.717	11.315	12.011	12.706	13.402	13.834	14.793	5.225	126.310	
18 Genel Üretim Gideri	23.068	10.873	12.813	11.563	10.164	10.844	10.139	9.780	9.421	9.061	117.725	
19 Genel Üretim Gideri	11.374	11.272	11.170	11.067	10.965	10.863	10.761	10.658	10.556	10.454	109.140	
20 Genel Üretim Gideri	13.683	13.953	10.983	900	1.350	10.803	10.083	15.304	9.902	13.593	100.555	
Aktarılan Toplamı	418.162	375.223	377.478	204.486	201.330	314.357	302.817	359.197	294.908	284.293	3.132.250	
Atıl Maliyetler											552.750	
Toplam Genel Üretim Giderleri											3.685.000	

EK – 3: ZAMANA DAYALI FAALİYET TABANLI MALİYETLEME SİSTEMİ KULLANILARAK MAMUL MALİYETLERİNİN HESAPLANMASI

FAALİYET MALİYETLERİNİN DAĞITIM ANAHTARI VE YÜKLEME ORANLARININ TESPİT EDİLMESİ					
Faaliyetler	Tutar (A)	Dağıtım Anahtarı Türü	Toplam Dağ. Anahtarı (B)	Yükleme (A/B)	Oranı
F1	418.162	Üretim Miktarı	149.200		2,80
F2	375.223	Parça Miktarı	2.745		136,69
F3	377.478	Ürün Hattı Sayısı	59		6.397,93
F4	204.486	Muayene Sayısı	136.900		1,49
F5	201.330	Tasarım Saati	9.625		20,92
F6	314.357	Üretim Miktarı	149.200		2,11
F7	302.817	Parça Miktarı	2.745		110,32
F8	359.197	Ürün Hattı Sayısı	59		6.088,08
F9	294.908	Muayene Sayısı	136.900		2,15
F10	284.293	Tasarım Saati	9.625		29,54
Aktarılan Toplam	3.132.250				
Aut Maliyetler	552.750				
Toplam Genel Üretim Giderleri	3.685.000				

MAMULLERİN DAĞITIM ANAHTARLARININ BELİRLENMESİ											
Faaliyetler	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	Toplam
F1	23.110	21.290	19.470	17.650	15.830	14.010	12.190	10.370	8.550	6.730	149.200
F2	126	159	192	225	258	291	324	357	390	423	2.745
F3	9	7	5	3	5	9	9	2	6	4	59
F4	22.870	20.830	18.790	16.750	14.710	12.670	10.630	8.590	6.550	4.510	136.900
F5	562	651	740	829	918	1.007	1.096	1.185	1.274	1.363	9.625
F6	23.110	21.290	19.470	17.650	15.830	14.010	12.190	10.370	8.550	6.730	149.200
F7	126	159	192	225	258	291	324	357	390	423	2.745
F8	9	7	5	3	5	9	9	2	6	4	59
F9	22.870	20.830	18.790	16.750	14.710	12.670	10.630	8.590	6.550	4.510	136.900
F10	562	651	740	829	918	1.007	1.096	1.185	1.274	1.363	9.625

EK – 3: ZAMANA DAYALI FAALİYET TABANLI MALİYETLEME SİSTEMİ KULLANILARAK MAMUL MALİYETLERİNİN HESAPLANMASI

FAALİYET MALİYETLERİNİN MAMULLERE DAĞITILMASI												
Faaliyetler	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	Toplam	
F1	64.770	59.669	54.568	49.468	44.367	39.266	34.165	29.064	23.963	18.862	418.162	
F2	17.223	21.734	26.245	30.756	35.267	39.778	44.289	48.799	53.310	57.821	375.223	
F3	57.581	44.785	31.990	19.194	31.990	57.581	57.581	12.796	38.388	25.592	377.478	
F4	34.161	31.114	28.066	25.019	21.972	18.925	15.878	12.831	9.784	6.737	204.486	
F5	11.756	13.617	15.479	17.341	19.202	21.064	22.925	24.787	26.649	28.510	201.330	
F6	48.692	44.857	41.022	37.188	33.353	29.518	25.684	21.849	18.014	14.180	314.357	
F7	13.900	17.540	21.181	24.821	28.461	32.102	35.742	39.383	43.023	46.664	302.817	
F8	54.793	42.617	30.440	18.264	30.440	54.793	54.793	12.176	36.528	24.352	359.197	
F9	49.266	44.872	40.477	36.083	31.688	27.294	22.899	18.504	14.110	9.715	294.908	
F10	16.600	19.229	21.857	24.486	27.115	29.744	32.372	35.001	37.630	40.259	284.293	
Toplam	368.741	340.034	311.326	282.619	303.855	350.064	346.328	255.191	301.399	272.692	3.132.250	
Toplam Atıl Maliyetler											552.750	
Genel Üretim Giderleri Toplamı											3.685.000	
Toplam Üretim Miktarları	23.110	21.290	19.470	17.650	15.830	14.010	12.190	10.370	8.550	6.730	149.200	
Birim Maliyetler	15,96	15,97	15,99	16,01	19,19	24,99	28,41	24,61	35,25	40,52	20,99	

EK – 4: KAYNAK TABANLI MALİYETLEME SİSTEMİ KULLANILARAK MAMUL MALİYETLERİNİN HESAPLANMASI

GİDER KALEMLERİNİN TESPİT EDİLMESİ VE DAĞITIMI YÜKLEME ORANLARININ HESAPLANMASI		GİDER KALEMLERİNİN TESPİT EDİLMESİ VE DAĞITIMI YÜKLEME ORANLARININ HESAPLANMASI			
Gider Üretim Giderleri	Tutar	Değişken Gider	Sabit Giderler	Dağıtım Anahtarı Türü	Toplam Dağıtım Anahtarı
1 Genel Üretim Gideri	310.200	210.900	99.300	Sipariş Sayısı	1.117
2 Genel Üretim Gideri	300.100	174.200	125.900	Sevk Sayısı	1.070
3 Genel Üretim Gideri	90.000	41.000	49.000	Kwh	138.074
4 Genel Üretim Gideri	279.900	162.300	117.600	Makine Saati	163.922
5 Genel Üretim Gideri	69.800	12.000	57.800	Metrekare	3.206
6 Genel Üretim Gideri	59.700	0	59.700	Metreküp	10.307
7 Genel Üretim Gideri	249.600	184.900	64.700	Direkt İşçilik Saati	67.200
8 Genel Üretim Gideri	239.500	128.700	110.800	Paket Sayısı	40.845
9 Genel Üretim Gideri	229.400	0	229.400	Muayene Sayısı	347.870
10 Genel Üretim Gideri	219.300	219.300	0	Taşıma Sayısı	206.665
11 Genel Üretim Gideri	209.200	100.100	109.100	Makine Saati	163.922
12 Genel Üretim Gideri	199.100	199.100	0	Depolama Süresi	356
13 Genel Üretim Gideri	189.000	91.800	97.200	Sipariş Sayısı	1.117
14 Genel Üretim Gideri	178.900	0	178.900	Direkt İşçilik Saati	67.200
15 Genel Üretim Gideri	168.800	51.500	117.300	Sipariş Sayısı	1.117
16 Genel Üretim Gideri	158.700	74.300	84.400	Sevk Sayısı	1.070
17 Genel Üretim Gideri	148.600	0	148.600	Depolama Süresi	356
18 Genel Üretim Gideri	138.500	36.900	101.600	Makine Saati	163.922
19 Genel Üretim Gideri	128.400	128.400	0	Muayene Sayısı	347.870
20 Genel Üretim Gideri	118.300	41.700	76.600	Sipariş Sayısı	1.117
Toplam Genel Üretim Gideri	3.685.000	1.857.100	1.827.900		

Mamul Maliyetlerinin Hesaplanmasında Geleneksel ve Çağdaş Maliyetleme Sistemlerinin Yeterliliklerinin Karşılaştırılmasına Yönelik Betimsel Bir Çalışma

EK – 4: KAYNAK TABANLI MALİYETLEME SİSTEMİ KULLANILARAK MAMUL MALİYETLERİNİN HESAPLANMASI

FAALİYETLERİN DAĞITIM ANAHTARLARININ TESPİT EDİLMESİ											
Dağıtım Anahtarı	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	F8	F9	F10	Toplam
Sipariş Sayısı	152	155	122	10	15	120	112	170	110	151	1.117
Sevk Sayısı	149	153	119	8	11	112	107	161	102	148	1.070
Kwh	12.150	11.200	17.120	18.140	16.721	18.250	19.100	21.140	2.100	2.153	138.074
Makine Saati	32.120	15.140	17.841	16.100	14.152	15.100	14.117	13.617	13.117	12.617	163.922
Metrekare	1.200	1.050	250	142	34	58	82	106	130	154	3.206
Metreküp	1.820	1.855	1.627	1.399	1.171	943	715	487	259	31	10.307
Direkt İşçilik Saati	5.140	7.260	10.490	6.020	6.390	6.760	7.130	7.360	7.870	2.780	67.200
Paket Sayısı	4.206	4.179	4.152	4.125	4.098	4.071	4.044	4.017	3.990	3.963	40.845
Muayene Sayısı	36.254	35.928	35.602	35.276	34.950	34.624	34.298	33.972	33.646	33.320	347.870
Taşıma Sayısı	39.121	35.020	30.919	26.818	22.717	18.616	14.515	10.414	6.313	2.212	206.665
Makine Saati	32.120	15.140	17.841	16.100	14.152	15.100	14.117	13.617	13.117	12.617	163.922
Depolama Süresi	29	30	32	33	35	36	38	39	41	42	356
Sipariş Sayısı	152	155	122	10	15	120	112	170	110	151	1.117
Direkt İşçilik Saati	5.140	7.260	10.490	6.020	6.390	6.760	7.130	7.360	7.870	2.780	67.200
Sipariş Sayısı	152	155	122	10	15	120	112	170	110	151	1.117
Sevk Sayısı	149	153	119	8	11	112	107	161	102	148	1.070
Depolama Süresi	29	30	32	33	35	36	38	39	41	42	356
Makine Saati	32.120	15.140	17.841	16.100	14.152	15.100	14.117	13.617	13.117	12.617	163.922
Muayene Sayısı	36.254	35.928	35.602	35.276	34.950	34.624	34.298	33.972	33.646	33.320	347.870
Sipariş Sayısı	152	155	122	10	15	120	112	170	110	151	1.117

EK – 4: KAYNAK TABANLI MALİYETLEME SİSTEMİ KULLANILARAK MAMUL MALİYETLERİNİN HESAPLANMASI

KAYNAK HAVUZLARININ OLUŞTURULMASI		Tutar	Değişken Gider	Sabit Giderler	Dağıtım Anahtarı/Türü	Toplam Dağıtım/Anahtarı
1 Kaynak Havuzu						
1 Genel Üretim Gideri	310.200	210.900	99.300	Direkt İşçilik Saati	67.200	
2 Genel Üretim Gideri	300.100	174.200	125.900	Direkt İşçilik Saati	67.200	
3 Genel Üretim Gideri	90.000	41.000	49.000	Direkt İşçilik Saati	67.200	
4 Genel Üretim Gideri	279.900	162.300	117.600	Direkt İşçilik Saati	67.200	
5 Genel Üretim Gideri	69.800	12.000	57.800	Direkt İşçilik Saati	67.200	
1 Kaynak Havuzu Toplamı		1.050.000	600.400	449.600		
2 Kaynak Havuzu						
6 Genel Üretim Gideri	59.700	0	59.700	Makine Saati	163.922	
7 Genel Üretim Gideri	249.600	184.900	64.700	Makine Saati	163.922	
8 Genel Üretim Gideri	239.500	128.700	110.800	Makine Saati	163.922	
9 Genel Üretim Gideri	229.400	0	229.400	Makine Saati	163.922	
10 Genel Üretim Gideri	219.300	219.300	0	Makine Saati	163.922	
2 Kaynak Havuzu Toplamı		997.500	532.900	464.600		
3 Kaynak Havuzu						
11 Genel Üretim Gideri	209.200	100.100	109.100	Paket Sayısı	40.845	
12 Genel Üretim Gideri	199.100	199.100	0	Paket Sayısı	40.845	
13 Genel Üretim Gideri	189.000	91.800	97.200	Paket Sayısı	40.845	
14 Genel Üretim Gideri	178.900	0	178.900	Paket Sayısı	40.845	
15 Genel Üretim Gideri	168.800	51.500	117.300	Paket Sayısı	40.845	
3 Kaynak Havuzu Toplamı		945.000	442.500	502.500		
4 Kaynak Havuzu						
16 Genel Üretim Gideri	158.700	74.300	84.400	Muayene Sayısı	347.870	
17 Genel Üretim Gideri	148.600	0	148.600	Muayene Sayısı	347.870	
18 Genel Üretim Gideri	138.500	36.900	101.600	Muayene Sayısı	347.870	
19 Genel Üretim Gideri	128.400	128.400	0	Muayene Sayısı	347.870	
20 Genel Üretim Gideri	118.300	41.700	76.600	Muayene Sayısı	347.870	
4 Kaynak Havuzu Toplamı		692.500	281.300	411.200		

Mamul Maliyetlerinin Hesaplanmasında Geleneksel ve Çağdaş Maliyetleme Sistemlerinin Yeterliliklerinin Karşılaştırılmasına Yönelik Betimsel Bir Çalışma

EK – 4: KAYNAK TABANLI MALİYETLEME SİSTEMİ KULLANILARAK MAMUL MALİYETLERİNİN HESAPLANMASI

BİRİM DEĞİŞKEN MALİYETLERİN HESAPLANMASI		BİRİM DEĞİŞKEN MALİYETLERİNİN HESAPLANMASI			
	Tutar	Değişken Gider (A)	Sabit Giderler	Toplam Dağıtım Anahtarı (B)	Birim Değişken Gider (A/B)
1 Kaynak Havuzu					
1 Genel Üretim Gideri	310.200	210.900	99.300	67.200	3,14
2 Genel Üretim Gideri	300.100	174.200	125.900	67.200	2,59
3 Genel Üretim Gideri	90.000	41.000	49.000	67.200	0,61
4 Genel Üretim Gideri	279.900	162.300	117.600	67.200	2,42
5 Genel Üretim Gideri	69.800	12.000	57.800	67.200	0,18
1 Kaynak Havuzu Toplamı	1.050.000	600.400	449.600		
2 Kaynak Havuzu					
6 Genel Üretim Gideri	59.700	0	59.700	163.922	0,00
7 Genel Üretim Gideri	249.600	184.900	64.700	163.922	1,13
8 Genel Üretim Gideri	239.500	128.700	110.800	163.922	0,79
9 Genel Üretim Gideri	229.400	0	229.400	163.922	0,00
10 Genel Üretim Gideri	219.300	219.300	0	163.922	1,34
2 Kaynak Havuzu Toplamı	997.500	532.900	464.600		
3 Kaynak Havuzu					
11 Genel Üretim Gideri	209.200	100.100	109.100	40.845	2,45
12 Genel Üretim Gideri	199.100	199.100	0	40.845	4,87
13 Genel Üretim Gideri	189.000	91.800	97.200	40.845	2,25
14 Genel Üretim Gideri	178.900	0	178.900	40.845	0,00
15 Genel Üretim Gideri	168.800	51.500	117.300	40.845	1,26
3 Kaynak Havuzu Toplamı	945.000	442.500	502.500		
4 Kaynak Havuzu					
16 Genel Üretim Gideri	158.700	74.300	84.400	347.870	0,21
17 Genel Üretim Gideri	148.600	0	148.600	347.870	0,00
18 Genel Üretim Gideri	138.500	36.900	101.600	347.870	0,11
19 Genel Üretim Gideri	128.400	128.400	0	347.870	0,37
20 Genel Üretim Gideri	118.300	41.700	76.600	347.870	0,12
4 Kaynak Havuzu Toplamı	692.500	281.300	411.200		
GÜG Toplamı	3.685.000	1.857.100	1.827.900		

EK – 4: KAYNAK TABANLI MALİYETLEME SİSTEMİ KULLANILARAK MAMUL MALİYETLERİNİN HESAPLANMASI

1 KAYNAK HAVUZU DEĞİŞKEN MALİYETLERİNİN FAALİYETLERE DAĞITILMASI											
Kaynaklar	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	F8	F9	F10	Toplam
1 Genel Üretim Gideri	16.131	22.785	32.922	18.893	20.054	21.216	22.377	23.099	24.699	8.725	210.900
2 Genel Üretim Gideri	13.324	18.820	27.193	15.605	16.565	17.524	18.483	19.079	20.401	7.206	174.200
3 Genel Üretim Gideri	3.136	4.429	6.400	3.673	3.899	4.124	4.350	4.490	4.802	1.696	41.000
4 Genel Üretim Gideri	12.414	17.534	25.335	14.539	15.433	16.327	17.220	17.776	19.007	6.714	162.300
5 Genel Üretim Gideri	918	1.296	1.873	1.075	1.141	1.207	1.273	1.314	1.405	496	12.000
1 Kaynak Havuzu Toplamı	45.923	64.865	93.723	53.786	57.092	60.397	63.703	65.758	70.315	24.838	600.400
2 KAYNAK HAVUZU DEĞİŞKEN MALİYETLERİNİN FAALİYETLERE DAĞITILMASI											
Kaynaklar	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	F8	F9	F10	Toplam
6 Genel Üretim Gideri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7 Genel Üretim Gideri	36.230	17.078	20.124	18.160	15.963	17.032	15.924	15.360	14.796	14.232	184.900
8 Genel Üretim Gideri	25.218	11.887	14.007	12.641	11.111	11.855	11.084	10.691	10.299	9.906	128.700
9 Genel Üretim Gideri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10 Genel Üretim Gideri	42.971	20.255	23.868	21.539	18.933	20.201	18.887	18.218	17.549	16.880	219.300
2 Kaynak Havuzu Toplamı	104.420	49.219	58.000	52.340	46.007	49.089	45.894	44.269	42.644	41.018	532.900

EK – 4: KAYNAK TABANLI MALİYETLEME SİSTEMİ KULLANILARAK MAMUL MALİYETLERİNİN HESAPLANMASI

3 KAYNAK HAVUZU DEĞİŞKEN MALİYETLERİNİN FAALİYETLERE DAĞITILMASI												
Kaynaklar	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	F8	F9	F10	Toplam	
11 Genel Üretim Gideri	10.308	10.242	10.175	10.109	10.043	9.977	9.911	9.845	9.778	9.712	100.100	
12 Genel Üretim Gideri	20.502	20.371	20.239	20.107	19.976	19.844	19.713	19.581	19.449	19.318	199.100	
13 Genel Üretim Gideri	9.453	9.392	9.332	9.271	9.210	9.150	9.089	9.028	8.968	8.907	91.800	
14 Genel Üretim Gideri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
15 Genel Üretim Gideri	5.303	5.269	5.235	5.201	5.167	5.133	5.099	5.065	5.031	4.997	51.500	
3 Kaynak Havuzu Toplamı	45.566	45.274	44.981	44.689	44.396	44.104	43.811	43.519	43.226	42.934	442.500	
4 KAYNAK HAVUZU DEĞİŞKEN MALİYETLERİNİN FAALİYETLERE DAĞITILMASI												
Kaynaklar	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	F8	F9	F10	Toplam	
16 Genel Üretim Gideri	7.743	7.674	7.604	7.534	7.465	7.395	7.326	7.256	7.186	7.117	74.300	
17 Genel Üretim Gideri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
18 Genel Üretim Gideri	3.846	3.811	3.776	3.742	3.707	3.673	3.638	3.604	3.569	3.534	36.900	
19 Genel Üretim Gideri	13.381	13.261	13.141	13.020	12.900	12.780	12.660	12.539	12.419	12.299	128.400	
20 Genel Üretim Gideri	4.346	4.307	4.268	4.229	4.190	4.150	4.111	4.072	4.033	3.994	41.700	
4 Kaynak Havuzu Toplamı	29.316	29.053	28.789	28.525	28.262	27.998	27.735	27.471	27.207	26.944	281.300	
Genel Toplam	225.226	188.410	225.493	179.340	175.757	181.588	181.143	181.017	183.392	135.733	1.857.100	

EK – 4: KAYNAK TABANLI MALİYETLEME SİSTEMİ KULLANILARAK MAMUL MALİYETLERİNİN HESAPLANMASI

BİRİM SABİT MALİYETLERİN HESAPLANMASI		Kapasite Birimi		Faaliyetler Sonucu Meydana Gelen Çıktı	Atl Kapasite Oranı Kaplan ve Anderson Teorisi (%80 - %85)	Pratik Kapasite (B)	Birim Maliyet (A/B)	Sabit
Kaynak Havuzları	Sabit Giderler (A)	Kapasite Birimi	Faaliyetler Sonucu Meydana Gelen Çıktı	Atl Kapasite Oranı Kaplan ve Anderson Teorisi (%80 - %85)	Pratik Kapasite (B)	Birim Maliyet (A/B)	Sabit	Sabit
3 Kaynak Havuzu								
11 Genel Üretim Gideri	109.100	Paket Sayısı	40.845	85,00%	48.053	2,27	2,27	
12 Genel Üretim Gideri	0	Paket Sayısı	40.845	85,00%	48.053	0,00	0,00	
13 Genel Üretim Gideri	97.200	Paket Sayısı	40.845	85,00%	48.053	2,02	2,02	
14 Genel Üretim Gideri	178.900	Paket Sayısı	40.845	85,00%	48.053	3,72	3,72	
15 Genel Üretim Gideri	117.300	Paket Sayısı	40.845	85,00%	48.053	2,44	2,44	
3 Kaynak Havuzu Toplamı	502.500							
4 Kaynak Havuzu								
16 Genel Üretim Gideri	84.400	Muayene Sayısı	347.870	85,00%	409.259	0,21	0,21	
17 Genel Üretim Gideri	148.600	Muayene Sayısı	347.870	85,00%	409.259	0,36	0,36	
18 Genel Üretim Gideri	101.600	Muayene Sayısı	347.870	85,00%	409.259	0,25	0,25	
19 Genel Üretim Gideri	0	Muayene Sayısı	347.870	85,00%	409.259	0,00	0,00	
20 Genel Üretim Gideri	76.600	Muayene Sayısı	347.870	85,00%	409.259	0,19	0,19	
4 Kaynak Havuzu Toplamı	411.200							
Toplam Sabit Giderler	1.827.900							

EK – 4: KAYNAK TABANLI MALİYETLEME SİSTEMİ KULLANILARAK MAMUL MALİYETLERİNİN HESAPLANMASI

1 KAYNAK HAVUZU SABİT MALİYETLERİNİN FAALİYETLERE DAĞITILMASI											
Kaynaklar	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	F8	F9	F10	Toplam
1 Genel Üretim Gideri	6.456	9.119	13.176	7.561	8.026	8.491	8.955	9.244	9.885	3.492	84.405
2 Genel Üretim Gideri	8.185	11.561	16.705	9.587	10.176	10.765	11.354	11.721	12.533	4.427	107.015
3 Genel Üretim Gideri	3.186	4.500	6.502	3.731	3.960	4.190	4.419	4.562	4.878	1.723	41.650
4 Genel Üretim Gideri	7.646	10.799	15.604	8.955	9.505	10.056	10.606	10.948	11.707	4.135	99.960
5 Genel Üretim Gideri	3.758	5.308	7.669	4.401	4.672	4.942	5.213	5.381	5.754	2.032	49.130
1 Kaynak Havuzu Toplamı	29.231	41.287	59.656	34.235	36.339	38.443	40.548	41.856	44.756	15.810	382.160
2 KAYNAK HAVUZU SABİT MALİYETLERİNİN FAALİYETLERE DAĞITILMASI											
Kaynaklar	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	F8	F9	F10	Toplam
6 Genel Üretim Gideri	9.943	4.687	5.523	4.984	4.381	4.674	4.370	4.215	4.061	3.906	50.745
7 Genel Üretim Gideri	10.776	5.079	5.986	5.401	4.748	5.066	4.736	4.569	4.401	4.233	54.995
8 Genel Üretim Gideri	18.454	8.699	10.250	9.250	8.131	8.676	8.111	7.824	7.536	7.249	94.180
9 Genel Üretim Gideri	38.208	18.009	21.222	19.151	16.834	17.962	16.793	16.198	15.603	15.009	194.990
10 Genel Üretim Gideri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2 Kaynak Havuzu Toplamı	77.381	36.474	42.981	38.787	34.094	36.378	34.010	32.806	31.601	30.397	394.910

EK – 4: KAYNAK TABANLI MALİYETLEME SİSTEMİ KULLANILARAK MAMUL MALİYETLERİNİN HESAPLANMASI

3 KAYNAK HAVUZU SABİT MALİYETLERİNİN FAALİYETLERE DAĞITILMASI												
Kaynaklar	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	F8	F9	F10	Toplam	
11 Genel Üretim Gideri	9.549	9.488	9.427	9.365	9.304	9.243	9.182	9.120	9.059	8.998	92.735	
12 Genel Üretim Gideri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
13 Genel Üretim Gideri	8.508	8.453	8.399	8.344	8.289	8.235	8.180	8.125	8.071	8.016	82.620	
14 Genel Üretim Gideri	15.659	15.558	15.458	15.357	15.257	15.156	15.056	14.955	14.855	14.754	152.065	
15 Genel Üretim Gideri	10.267	10.201	10.135	10.069	10.003	9.938	9.872	9.806	9.740	9.674	99.705	
3 Kaynak Havuzu Toplamı	43.983	43.701	43.418	43.136	42.854	42.571	42.289	42.007	41.724	41.442	427.125	
4 KAYNAK HAVUZU SABİT MALİYETLERİNİN FAALİYETLERE DAĞITILMASI												
Kaynaklar	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	F8	F9	F10	Toplam	
16 Genel Üretim Gideri	7.477	7.409	7.342	7.275	7.208	7.140	7.073	7.006	6.939	6.871	71.740	
17 Genel Üretim Gideri	13.164	13.045	12.927	12.809	12.690	12.572	12.453	12.335	12.217	12.098	126.310	
18 Genel Üretim Gideri	9.000	8.919	8.838	8.757	8.676	8.596	8.515	8.434	8.353	8.272	86.360	
19 Genel Üretim Gideri	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
20 Genel Üretim Gideri	6.786	6.725	6.664	6.603	6.542	6.480	6.419	6.358	6.297	6.236	65.110	
4 Kaynak Havuzu Toplamı	36.426	36.098	35.771	35.443	35.116	34.788	34.461	34.133	33.806	33.478	349.520	
Genel Toplam	187.021	187.560	188.826	189.601	190.379	191.157	191.935	192.713	193.491	194.269	1.553.715	
Atıl Maliyetler											274.185	
Toplam Sabit Giderler											1.827.900	

EK – 4: KAYNAK TABANLI MALİYETLEME SİSTEMİ KULLANILARAK MAMUL MALİYETLERİNİN HESAPLANMASI

FAALİYETLERİN KAYNAK HAVUZLARINDAN ALDIKLARI TOPLAM PAYLAR											
Kaynak Havuzları	F1	F2	F3	F4	F5	F6	F7	F8	F9	F10	Toplam
Değişken Maliyetler											
1 Kaynak Havuzu Toplamı	45.923	64.865	93.723	53.786	57.092	60.397	63.703	65.758	70.315	24.838	600.400
2 Kaynak Havuzu Toplamı	104.420	49.219	58.000	52.340	46.007	49.089	45.894	44.269	42.644	41.018	532.900
3 Kaynak Havuzu Toplamı	45.566	45.274	44.981	44.689	44.396	44.104	43.811	43.519	43.226	42.934	442.500
4 Kaynak Havuzu Toplamı	29.316	29.053	28.789	28.525	28.262	27.998	27.735	27.471	27.207	26.944	281.300
Genel Toplam	225.226	188.410	225.493	179.340	175.757	181.588	181.143	181.017	183.392	135.733	1.857.100
Sabit Maliyetler											
1 Kaynak Havuzu Toplamı	29.231	41.287	59.656	34.235	36.339	38.443	40.548	41.856	44.756	15.810	382.160
2 Kaynak Havuzu Toplamı	77.381	36.474	42.981	38.787	34.094	36.378	34.010	32.806	31.601	30.397	394.910
3 Kaynak Havuzu Toplamı	43.983	43.701	43.418	43.136	42.854	42.571	42.289	42.007	41.724	41.442	427.125
4 Kaynak Havuzu Toplamı	36.426	36.098	35.771	35.443	35.116	34.788	34.461	34.133	33.806	33.478	349.520
Genel Toplam	187.021	157.560	181.826	151.601	148.403	152.181	151.308	150.801	151.887	121.126	1.553.715
Toplam Maliyet	412.247	345.970	407.319	330.941	324.160	333.769	332.451	331.818	335.279	256.860	3.410.815
Atıl Maliyetler											274.185
Toplam Genel Üretim Giderleri											3.685.000

Mamul Maliyetlerinin Hesaplanmasında Geleneksel ve Çağdaş Maliyetleme Sistemlerinin Yeterliliklerinin Karşılaştırılmasına Yönelik Betimsel Bir Çalışma

EK – 4: KAYNAK TABANLI MALİYETLEME SİSTEMİ KULLANILARAK MAMUL MALİYETLERİNİN HESAPLANMASI

FAALİYETLERİN DAĞITIM ANAHTARLARININ TESPİT EDİLMESİ VE YÜKLEME ORANLARININ HESAPLANMASI						
Faaliyetler	Tutar (A)	Dağıtım Türü	Anahtar	Toplam Dağıtım Anahtarı (B)	Yükleme (A/B)	Oran
F1	412.247	Üretim Miktarı		149.200		2,76
F2	345.970	Parça Miktarı		2.745		126,04
F3	407.319	Ürün Hattı Sayısı		59		6.903,72
F4	330.941	Muayene Sayısı		136.900		2,42
F5	324.160	Tasarım Saati		9.625		33,68
F6	333.769	Üretim Miktarı		149.200		2,24
F7	332.451	Parça Miktarı		2.745		121,11
F8	331.818	Ürün Hattı Sayısı		59		5.624,04
F9	335.279	Muayene Sayısı		136.900		2,45
F10	256.860	Tasarım Saati		9.625		26,69
Aktarılan Toplam	3.410.815					
Aul Maliyetler	274.165					
Toplam Genel Üretim Giderleri	3.685.000					

MAMULLERİN DAĞITIM ANAHTARLARININ TESPİT EDİLMESİ											
Faaliyetler	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	Toplam
F1	23.110	21.290	19.470	17.650	15.830	14.010	12.190	10.370	8.550	6.730	149.200
F2	126	159	192	225	258	291	324	357	390	423	2.745
F3	9	7	5	3	5	9	9	2	6	4	59
F4	22.870	20.830	18.790	16.750	14.710	12.670	10.630	8.590	6.550	4.510	136.900
F5	562	651	740	829	918	1.007	1.096	1.185	1.274	1.363	9.625
F6	23.110	21.290	19.470	17.650	15.830	14.010	12.190	10.370	8.550	6.730	149.200
F7	126	159	192	225	258	291	324	357	390	423	2.745
F8	9	7	5	3	5	9	9	2	6	4	59
F9	22.870	20.830	18.790	16.750	14.710	12.670	10.630	8.590	6.550	4.510	136.900
F10	562	651	740	829	918	1.007	1.096	1.185	1.274	1.363	9.625

EK - 4: KAYNAK TABANLI MALİYETLEME SİSTEMİ KULLANILARAK MAMUL MALİYETLERİNİN HESAPLANMASI

FAALİYET MALİYETLERİNİN MAMULLERE DAĞILIMI											
Faaliyetler	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	Toplam
F1	63.854	58.825	53.797	48.768	43.739	38.710	33.682	28.653	23.624	18.595	412.247
F2	15.881	20.040	24.199	28.358	32.517	36.677	40.836	44.995	49.154	53.313	345.970
F3	62.133	48.326	34.519	20.711	34.519	62.133	62.133	13.807	41.422	27.615	407.319
F4	55.286	50.354	45.423	40.491	35.560	30.628	25.697	20.765	15.834	10.902	330.941
F5	18.928	21.925	24.922	27.920	30.917	33.915	36.912	39.910	42.907	45.904	324.160
F6	51.698	47.627	43.556	39.484	35.413	31.341	27.270	23.198	19.127	15.055	333.769
F7	15.260	19.257	23.253	27.250	31.247	35.243	39.240	43.237	47.234	51.230	332.451
F8	50.616	39.368	28.120	16.872	28.120	50.616	50.616	11.248	33.744	22.496	331.818
F9	56.010	51.014	46.018	41.022	36.026	31.030	26.034	21.038	16.041	11.045	335.279
F10	14.998	17.373	19.748	22.123	24.498	26.874	29.249	31.624	33.999	36.374	256.860
Toplam	404.665	374.110	343.555	313.000	332.556	377.168	371.668	278.475	323.086	292.532	3.410.815
Toplam Atıl Maliyetler											274.185
Genel Üretim Giderleri Toplamı											3.685.000
Toplam Üretim Miktarları	23.110	21.290	19.470	17.650	15.830	14.010	12.190	10.370	8.550	6.730	149.200
Birim Maliyetler	17,51	17,57	17,65	17,73	21,01	26,92	30,49	26,85	37,79	43,47	22,86

